

תולדות האמנות א'

למגזר הממלכתי-דתי

שתי יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק א' – אמנות יהודית על רקע האמנות הכללית 100 נקודות

חלק ב' – תולדות האמנות המודרנית (המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אמנות ישראלית) 100 נקודות

עליך לענות על חלק אחד בלבד:

חלק א' (פרקים ראשון, שני) – שאלות 1–10

או

חלק ב' (פרקים שלישי, רביעי) – שאלות 11–20

יש לענות על שש שאלות, על-פי ההנחיות הרשומות בכל חלק ובכל פרק.

ג. חומר עזר מותר לשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.

ד. הוראות מיוחדות:

1. אין להשתמש באותה יצירה להדגמת שתי תשובות שונות, אלא אם כן בכל אחת

מהתשובות יש התייחסות להיבטים שונים של אותה יצירה.

2. התמונות לשאלות בכל חלק מרוכזות בנספח המצורף לשאלון. קרא את השאלה, אתר

בנספח את התמונה (או התמונות) המתייחסת אליה, התבונן בה (או בהן) וענה על

השאלה. התמונות בנספח מסודרות על-פי סדר הופעתן בשאלון.

3. ציין על-גבי כריכת המחברת, ליד מדבקת הנבחן, על איזה חלק ענית.

בשאלון זה 9 עמודים ושני נספחים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר,

אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

השאלות

חלק א': אמנות יהודית על רקע האמנות הכללית

(100 נקודות)

פרק ראשון (15 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 1–2 (לכל שאלה – 15 נקודות).

שאלה 1

פיסול יווני

בתמונה 1 מוצג הפסל "פפלוס קורה".

(4 נק') א. הסבר מדוע נקרא הפסל "פפלוס קורה", וציין לאיזו תקופה באמנות יוון הוא שייך.

(5 נק') ב. תאר שלושה מאפיינים סגנוניים של הפסל.

(6 נק') ג. ציין שם של פסל מתקופה מאוחרת יותר באמנות יוון, והסבר כיצד הוא מבטא את ההתפתחות הסגנונית בפיסול היווני.

שאלה 2

דורא ארופוס

בתמונות 2 ו-3 מוצגים ציורי קיר מתוך בית־הכנסת דורא ארופוס.

(6 נק') א. תאר כל אחד מציורי הקיר. בתשובתך התייחס גם לעיצוב הדמויות.

(6 נק') ב. תאר את הקומפוזיציה ואת תפיסת החלל בכל אחד מן הציורים.

(3 נק') ג. בחר אחד מן הציורים, והסבר מדוע בחרו יהודי דורא ארופוס לעטר את בית־הכנסת שלהם בסצנה המתוארת בציור שבחרת.

פרק שני (85 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 3–10 (לכל שאלה – 17 נקודות).

שאלה 3

כתבי־יד

בתמונה 4 מוצג דף מתוך חומש רגנסבורג, ובתמונה 5 מוצג דף מתוך הגדת סרייבו.

(8 נק') א. תאר את הסצנה המוצגת בכל אחת מן היצירות. הסבר **אחד** מן המקורות שכל אחת מן הסצנות מתבססת עליהם.

(9 נק') ב. תאר כל אחת מן היצירות מבחינת עיצוב הדמויות, הקומפוזיציה ותפיסת החלל.

שאלה 4

בית הכנסת בלנצוט

בתמונה 6 מוצג בית־הכנסת בלנצוט, פולין.

(4 נק') א. ציין לאיזה טיפוס של בתי־כנסת שייך מבנה בית־הכנסת בלנצוט. נמק את תשובתך.

(8 נק') ב. תאר את העיטורים בבית־הכנסת בלנצוט, והסבר את המשמעות ואת התפקיד של **שלושה** מנושאי העיטורים.

(5 נק') ג. הסבר כיצד מתוארות דמויות האדם בעיטורי הבמה, ומדוע בחר האמן לתאר אותן כך.

שאלה 5

דיוקנאות

בתמונות 7 ו-8 מוצגות שתי יצירות של פיירו דלה פרנצ'סקה: "דיוקן הנסיך מאורבינו" ו"דיוקן אשתו של הנסיך מאורבינו".

6 נק') א. הסבר את המונח "רנסנס" ואת הסיבה לפריחה של ציורי דיוקנאות בתקופת הרנסנס.

9 נק') ב. תאר את שני הדיוקנאות. בתשובתך התייחס לרקע, להבעות הפנים של הדמויות ולמעמדן החברתי.

2 נק') ג. הסבר מדוע צוירו שני הדיוקנאות בפרופיל.

שאלה 6

נשים עמלות

בתמונה 9 מוצגת היצירה "המלקטות", של פרנסואה מילה, ובתמונה 10 מוצגת היצירה "נושאת האלומה", של נחום גוטמן.

10 נק') א. השווה בין היצירות מן הבחינות האלה:

- תיאור הדמויות

- השימוש בצבע והקרבה למציאות

4 נק') ב. הסבר את היחס של כל אחד מן האמנים לעבודת האדמה, על-פי יצירתו.

3 נק') ג. ציין מקור השראה אחד שהשפיע על גוטמן, והסבר כיצד הוא בא לידי ביטוי ביצירתו "נושאת האלומה".

שאלה 7

מוריץ אופנהיים

בתמונה 11 מוצגת היצירה "חתונה יהודית", של מוריץ אופנהיים.

5 נק') א. ציין לאיזו סדרת תמונות שייכת היצירה, והסבר מה ביקש האמן לבטא בסדרת התמונות הזו.

2 נק') ב. ציין באיזה סגנון צוירה היצירה.

10 נק') ג. תאר את היצירה. בתיאורך התייחס גם לשלושה מן המנהגים שאפיינו חתונות של יהודי גרמניה בתקופה שבה נוצרה היצירה.

שאלה 8

אמנות ישראלית

בתמונה 12 מוצגת היצירה "סדר ראשון בירושלים", של ראובן רובין.

- (8 נק') א. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס לסגנון, לצבעוניות ולתפיסת החלל.
- (5 נק') ב. הסבר את המשמעות הסמלית של הדמויות ביצירה.
- (4 נק') ג. הסבר את משמעות המיקום של דמות האמן ליד שולחן הסדר, ואת אופן העיצוב של דמותו.

שאלה 9

אימפרסיוניזם

- (2 נק') א. הסבר את מקור השם "אימפרסיוניזם".
- (3 נק') ב. ציין שני מקורות השראה שהשפיעו על הזרם האימפרסיוניסטי.
- (12 נק') ג. ציין שם של יצירה המסתייכת לזרם האימפרסיוניסטי.
- הסבר שלושה מאפיינים של הזרם האימפרסיוניסטי אשר באים לידי ביטוי ביצירה שצינת.

שאלה 10

עקדת יצחק

בתמונה 13 מוצגת היצירה "עקדת יצחק", של ג'ורג' סיגל.

- (5 נק') א. ציין באיזו טכניקה השתמש האמן ביצירתו. הסבר את תהליך העבודה בטכניקה זו.
- (10 נק') ב. תאר את היצירה. בתשובתך התייחס להבעה של הדמויות ולקשר ביניהן, ולשימוש בצבע ובאור.
- (2 נק') ג. ציין מי היו המודלים ליצירה.

השאלות

חלק ב': תולדות האמנות המודרנית (המאה התשע-עשרה, המאה העשרים, אמנות ישראלית) (100 נקודות)

פרק שלישי: מניאוקלאסיקה עד אמנות המאה העשרים (85 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 11–18 (לכל שאלה – 17 נקודות).

שאלה 11

אירוע היסטורי

בתמונה 1 מוצגת היצירה "הֶטְבַּח ברחוב טראנסנון", של אונורה דומייה.

(4 נק') א. ציין מהו האירוע המתואר ביצירה.

(9 נק') ב. תאר את היצירה, והסבר מהי הביקורת החברתית שמבטא האמן ביצירה.

(4 נק') ג. הסבר כיצד הטכניקה שבה השתמש האמן משרתת את הביקורת החברתית שלו.

שאלה 12

ריאליזם ונטורליזם

בתמונה 2 מוצגת היצירה "מסתתי האבנים" של גוסטב קורבה, ובתמונה 3 מוצגת היצירה "המלקטות", של פרנסואה מילה.

(5 נק') א. תאר את הרקע ההיסטורי-חברתי לצמיחת הזרם הריאליסטי באירופה.

(6 נק') ב. בכל אחת מהיצירות תאר את הנושא, והסבר מהו המסר החברתי.

(6 נק') ג. בכל אחת מהיצירות תאר שני מרכיבים חזותיים (סך-הכול – ארבעה מרכיבים חזותיים).

שאלה 13

סביב השולחן

בתמונה 4 מוצגת היצירה "סעודת השייטים", של אוגוסט רנואר, ובתמונה 5 מוצגת היצירה "אוכלי תפוחי האדמה", של וינסנט ואן גוך.

- 9 נק' א. תאר כל אחת מן היצירות מבחינת הנושא והאווירה ומבחינת הדמויות.
8 נק' ב. תאר שני מרכיבים חזותיים אשר באים לידי ביטוי בכל אחת מן היצירות (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

שאלה 14

פוינטליזם

- 8 נק' א. הסבר מהו "פוינטליזם", ומה מטרת הטכניקה הפוינטליסטית.
9 נק' ב. בתמונה 6 מוצגת היצירה "אחר-הצהריים בלה-גרנד ג'ט", של ג'ורג' סרה, שצוירה בטכניקה הפוינטליסטית.
תאר את היצירה מן ההיבטים האלה:

- הנושא
- עיצוב הדמויות
- הצבעוניות

שאלה 15

שלבים בקוביזם

בתמונות 7 ו-8 מוצגות שתי יצירות של פאבלו פיקאסו: "דיוקנו של דניאל הנרי קאנווילר" ו"טבע דומם עם מקלעת קש".

- 3 נק' א. ציין לאיזה שלב בסגנון הקוביסטי שייכת כל אחת מן היצירות.
9 נק' ב. בכל אחת מהיצירות, הסבר כיצד באים לידי ביטוי שני מאפיינים של השלב שצינת בסעיף א' (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).
5 נק' ג. הסבר מה הייתה הסיבה לשינוי הסגנוני שחל בקוביזם.

שאלה 16

וסילי קנדינסקי

בתמונה 9 מוצגת היצירה "קומפוזיציה מספר 4", של וסילי קנדינסקי.

(8 נק') א. הסבר שני רעיונות או חידושים בתורתו האמנותית של קנדינסקי.

(9 נק') ב. תאר את היצירה מבחינת הנושא, הצורות והצבעוניות.

שאלה 17

פוטוריזם

(6 נק') א. הסבר מהי התנועה הפוטוריסטית, וציין רעיון מרכזי אחד שהתנועה הפוטוריסטית דגלה בו.

(11 נק') ב. בתמונה 10 מוצגת היצירה "דהרת המכונית + אור + קול", של ג'אקומו באלה, ובתמונה 11 מוצגת היצירה "צורות מיוחדות במינן של התמשכות בחלל", של אומברטו בוצ'וני.

בכל אחת מן היצירות תאר שני מאפיינים של הפוטוריזם (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

שאלה 18

תנועת הדאדא

(5 נק') א. הסבר את המונח "דאדא" ואת הרקע לצמיחתה של תנועת הדאדא.

בתמונה 12 מוצגת היצירה "הכובע עושה את האדם", של מקס ארנסט, ובתמונה 13 מוצגת היצירה "מגהץ צבוע", של מאן ריי.

(7 נק') ב. בכל אחת מן היצירות הסבר שניים ממאפייני תנועת הדאדא (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

(5 נק') ג. הסבר את המסר של מקס ארנסט ביצירתו "הכובע עושה את האדם".

פרק רביעי: אמנות ישראלית (15 נקודות)

ענה על אחת מבין השאלות 19–20 (לכל שאלה – 15 נקודות).

שאלה 19

אסכולת ציירי ארץ-ישראל

(5 נק') א. הסבר את הרקע להקמת "אסכולת ציירי ארץ-ישראל" בשנות העשרים של המאה העשרים, וציין שני מקורות השפעה על אמני האסכולה.

בתמונה 14 מוצגת היצירה "רועה העזים", של נחום גוטמן.

(5 נק') ב. הסבר כיצד נושא היצירה משקף את האידאולוגיה של אסכולת ציירי ארץ-ישראל.

(5 נק') ג. הסבר שני מרכיבים חזותיים המבטאים ביצירה את האידאולוגיה של האסכולה.

שאלה 20

אמנות כנענית

(4 נק') א. הסבר שניים מרעיונות האמנות הכנענית.

בתמונה 15 מוצג הפסל "האריה השואג", של אברהם מלינקוב, ובתמונה 16 מוצג הפסל "כבשים בנגב", של יצחק דנציגר.

(6 נק') ב. תאר את הנושא של כל פסל, והסבר את משמעותו.

(5 נק') ג. בכל אחד מהפסלים תאר שני מרכיבים חזותיים (סך-הכול – ארבעה מאפיינים).

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.